

УДК 378.3

ІНТЕРАКТИВНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Золотих І.Б., кандидат економічних наук, доцент, докторант
Миколаївський національний аграрний університет*

В умовах інформатизації навчального процесу, пов'язаного з впровадженням комп'ютерних технологій, важливого значення набуває впровадження інноваційних форм і методів навчання. Сьогодні постає необхідність поєднання директивної та інтерактивної моделей як найбільш продуктивне та орієнтоване на особистість студента, що навчається.

Як відомо, традиційною методикою (директивна модель навчання) передбачено спілкування викладача зі студентом, постійний контроль з боку викладача за його навчальною діяльністю й засвоєнням матеріалу.

Продуктивність такої взаємодії залежить від правильного виконання поставлених завдань:

- ✓ визначення навчальної мети й відповідної їй мотивації студента;
- ✓ реалізація передачі матеріалу певного змісту на лекціях та інтерпретація його студентами на семінарах;
- ✓ контроль знань.

Така модель навчання має директивний характер. За такої моделі навчання результат вважається передачею знань засобом раціональної організації змісту навчального процесу, коли відбувається майже односторонній діалог, адже активною стороною є викладач.

На наш погляд, в нинішніх умовах розвитку ринку освітніх послуг і вимог інформаційних технологій викладання повинно поєднувати створену практикою традиційну й сучасну, наділену інноваційним характером інтерактивну модель навчання.

Такими формами й методами навчання у ВНЗ є: метод проблемного викладу, презентації, дискусії, кейс-стаді, робота в групах, метод мозкової атаки, критичного мислення, міні-дослідження, ділові й рольові ігри, метод Insert (індивідуальних позначок, коли студенти пишуть 7-10-хвилинне асоціативне есе), метод бліц-опитування, метод анкетування. Безпосередньо процес передачі інформації побудовано на взаємодії викладача й студента. Ним передбачено високу активність того, хто навчається, його творче усвідомлення отриманих відомостей.

Основними завданнями інтерактивної моделі навчання є:

- ✓ підвищити зацікавленість того, хто навчається;
- ✓ наблизити навчання до практичного повсякденного життя (шляхом формування ефективної комунікації, адаптації до мінливих умов життя, підвищення психологічної стресостійкості, набуття навичок урегулювання конфліктів);

- ✓ навчити прийомам нового соціологічного знання.

Інноваційними технологіями навчання вважають способи створення, поширення, використання, впровадження й можливість комерціалізації винаходів і нових видів послуг. Отже, розвиток інноваційних технологій відбувається за такими напрямками, як:

- ✓ репродуктивне навчання (персоніфіковане, індивідуальне);
- ✓ дослідне навчання (процес навчання вибудовується як пошук пізнавально-прикладних відомостей) ;
- ✓ розробка моделей навчальної дискусії;
- ✓ організація навчання на основі ігрових моделей (введення до навчального процесу імітаційного й рольового моделювання).

При цьому також слід враховувати особливості предмета, що вивчається, доцільність застосування того чи іншого методу навчання.

Варто звернути увагу на зміст деяких інноваційних методик інтерактивного викладання. Одним з ефективних методів активізації навчального процесу є метод проблемного викладу. За такого підходу лекція нагадує діалог, викладання імітує дослідний процес (спочатку формулюються декілька ключових постулатів за темою лекції, виклад вибудовується за принципом самостійного аналізу й узагальнення студентами навчального матеріалу). Ефективність методу полягає в тому, що студенти можуть самостійно вирішувати проблему, використовуючи в такий спосіб свої знання. При цьому нівелюється протиріччя між розумінням і знаннями, що вимагаються від студента. До того ж студенти самостійно можуть порушувати ті чи інші проблеми, а викладач вимагати від аудиторії “самостійного вирішення” проблем [1, с.150].

Іншим ефективним методом інноваційного навчання можна назвати метод кейс-стаді або метод навчальних конкретних ситуацій (НКС). Центральним поняттям є ситуація, тобто набір змінних, вибір будь-якої з яких призводить до кінцевого результату та ін. [2, с.174].

Основні критерії інтерактивної моделі навчання: можливість неформальної дискусії, вільного викладу матеріалу, мінімальна кількість лекцій і максимальна – семінарів, ініціатива студентів, наявність групових завдань, що потребують колективних зусиль, постійний контроль протягом семестру виконання письмових робіт. Безумовно, пріоритетним принципом системи вищої освіти є принцип урахування інтересів студентів. Тому завдання, поставлене перед викладачами – відпрацювання таких прийомів і методів навчання, які були б націлені на активізацію творчого потенціалу студентів, їх бажання навчатися.

ЛИТЕРАТУРА

1. Дудченко В. С. Основы инновационной методологии. / В. С. Дудченко. – М. : Институт социологии РАН, 2007. – С. 150.
2. Добрынина Д. В. Инновационные методы обучения студентов вузов как средство реализации интерактивной модели обучения / Д. В. Добрынина // Весник Бурятского университета. – 2010. – № 5. – С. 172-176.